

การปรับตัวในกรรทอานองของพยาบาลจิตเวช
โรงพยาบาลสวนสราญรมณย จังหวัดสุราษฏร์ธานี
Working Adjustment of Psychiatric Nurses
at Suansaranrom Psychiatric Hospital, Suratthani Province.

วิษณ อีมสาราญ

กึ่งเฉพาะในสำนักริตยบริการเท่านั้น

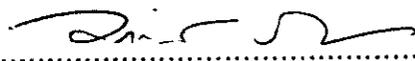
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
พฤศจิกายน 2549
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สำนักวิทยบริการ
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

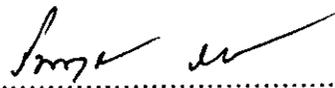
วิทยานิพนธ์

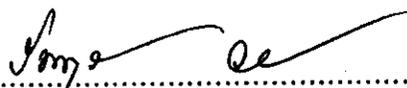
เรื่อง

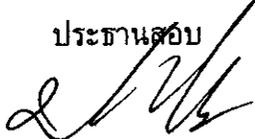
การปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ได้รับการอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549

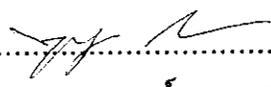

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ กุ้วพัฒนกุล)
ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

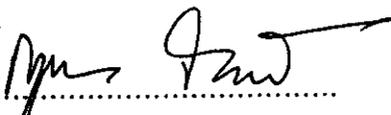

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ทิพย์ สาขลวิจารณ์)
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฤดี วันสอน)
ประธานสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฤดี วันสอน)
ประธานสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พลเดชา)
กรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข กิจรัตน์ภร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(นางกฤษณา จันทรตรี)
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วิชญ์ อิ่มสำราญ. (2549). การปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ทิพย์ สาขลวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช ตามสถานภาพส่วนบุคคลและตำแหน่งงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่พยาบาลจิตเวชที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 182 คน ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 144 คน และพยาบาลเทคนิค จำนวน 38 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาร้อยละ 100 เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.9763 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยสถิติอนุมาน t-test และ F-test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีทางสถิติของ Scheffe

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการปรับตัวได้ในการทำงานของพยาบาลจิตเวชโดยภาพรวมมีระดับการปรับตัวได้ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบระดับการปรับตัวได้ในการทำงานของพยาบาลจิตเวช จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลและตำแหน่งงานแล้วพบว่า พยาบาลจิตเวชที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

Visanu Imsamran. (2006). Working Adjustment of Psychiatric Nurses at Suansaranrom Psychiatric Hospital, Suratthani Province. Master Thesis, M.A. (Social Science for Development). Bangkok : Graduate School, Chandrakasem Rajabhat University. Advisor Committee : Asst.Prof.Dr.Vipaporn Poovatanakul, Asst.Prof.Dr.Valaithip Sacholvijarn.

The purposes of this research were : 1) to study the level of working adjustment of the Psychiatric Nurses at Suansaranrom Psychiatric Hospital, Suratthani Province and 2) to compare the level of working adjustment of the Psychiatric Nurses according to personal status and working positions.

Samples of this survey research were 182 Psychiatric Nurses at Suansaranrom Psychiatric Hospital, Suratthani Province, comprising of 144 professional nurses and 38 technical nurses. An instrument for collecting data was a set of questionnaires with reliability 0.9763, the questionnaire returns were 100 percent. The statistics of this study was descriptive statistics : frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypothesis were tested by t-test, F-test the statistically significant level at 0.05 and analysis of pair comparison by using Scheffe'.

The findings of this study were : the working adjustment of the psychiatric nurses was totally at high level. Moreover, the hypothetical test showed that the differences in ages, educational levels, working experiences, working environments and positions resulted in the differences of working adjustment of the nurses were statistically significant at 0.05 level, except the marital status.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นงานวิจัยเล่มแรกของผู้วิจัย ซึ่งสามารถสำเร็จจุล่งได้ด้วย ความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภูวัฒน์กุล ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัยทิพย์ สาขลวิจารณ์กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือตลอดจนคำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตาและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฤดี วันสอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พลเดชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรานี นิลเหม ดร.สุวิมล อังควานิช และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับหัวข้อโครงการจนสามารถพัฒนาเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์เล่มนี้

ขอขอบพระคุณคุณกฤษณา จันทร์ตรี ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิตและอดีตผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพจิตที่ 2 ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ คุณนัยนา วัฒนาเมธี รองผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน คุณนิลวรรณ อึ้งสกุล พยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ที่ได้อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี และที่สำคัญที่สุดคือพยาบาลโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ทุกท่านที่กรุณาให้คำชี้แนะและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามอันเป็นข้อมูลสำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาลโรงพยาบาลศรีธัญญา จ.นนทบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และเพื่อนสนิทที่ทำงาน สำหรับกำลังใจและน้ำใจที่ได้รับ

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาผู้เป็นที่รักยิ่ง ที่คอยเป็นกำลังใจในการฟันฝ่าอุปสรรคนานัปการตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาและสนับสนุนการศึกษาต่อตั้งแต่แรกเริ่มจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในวันนี้ ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาที่ให้โอกาสและสนับสนุนในทุกๆ ด้าน ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ สังคมศาสตร์ฯ รุ่น 3 โดยเฉพาะคุณพิมพ์ภรณ์ รุ่งอาญา พี่ที่ให้กำลังใจกันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้วิจัยถือเป็นแรงผลักดันให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จจุล่งอย่างดี

(นายวิษณุ อิ่มสำราญ)

29 พฤศจิกายน 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว	8
ทฤษฎีการปรับตัว	11
ทฤษฎีการวิเคราะห์พฤติกรรม	19
ทฤษฎีการพยาบาลจิตเวช	20
ความหมายของการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	31
คุณสมบัติของพยาบาลจิตเวช	32
คุณลักษณะของพยาบาลจิตเวช	33
บทบาทหน้าที่ของพยาบาลจิตเวช	35
มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	41
โรงพยาบาลสวนสราญรมย์	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การทดสอบเครื่องมือ	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก	86
ภาคผนวก ข	114
ภาคผนวก ค	116
ภาคผนวก ง	122
ภาคผนวก จ	124
ภาคผนวก ฉ	131
ภาคผนวก ช	135
ประวัติย่อผู้วิจัย	140

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และตำแหน่งงาน	55
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชด้านส่วนตัวทางความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง	57
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชด้านส่วนตัวทางสุขภาพของตนเอง	58
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชด้านสังคมในการปรับตัวต่อผู้ป่วย	59
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชด้านสังคมในการปรับตัวต่อญาติผู้ป่วย	60
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชด้านสังคมในการปรับตัวต่อผู้ร่วมงานวิชาชีพเดียวกัน	61
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช	62
4.8	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช จำแนกตามอายุ	63
4.9	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช	63
4.10	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชเป็นรายคู่	64
4.11	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช จำแนกตามระดับการศึกษา	65
4.12	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาและการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช	65
4.13	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช จำแนกตามสถานภาพสมรส	66
4.14	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสกับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช	67
4.15	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.16	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์ในการทำงานกับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช	68
4.17	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสพการณ์ในการทำงานกับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชเป็นรายคู่	68
4.18	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชจำแนกตามสภาพแวดล้อมในการทำงาน	69
4.19	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช	70
4.20	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชเป็นรายคู่	70
4.21	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชจำแนกตามตำแหน่งงาน	71
4.22	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งงานและการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช	72
4.23	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	72
4.24	แสดงจำนวน ร้อยละของข้อเสนอแนะปัญหาการปรับตัวด้านอื่นๆ	73